

P r o t o k o l l nr. 2

RAT "Estonia" kunstinõukogu koosolekust 22. veebruaril 1968.a.

Koosolekust võtsid osa sm-d Hammer, Kõrver, Väljaots, Kärbis, Klinnapuu, Rikas, V. Runno, Ojamaa, Tamberg, Järvela, V. Järvi, Mikk, Raudsepp, Särev, Zigurs.

Koosolekut juhatas Hammer, protokollis Mändmaa.

P ä e v a k o r d:

1. "Mees pisuhännaga" lavastuse vastuvõtmine.

Sm. Hammer: Palun avaldada muljeid nähtud peaproovi kohta. Mõned kostüümid veel puudusid, kuid üldmulje etendusest sai.

Sm. Tamberg: "Mees pisuhännaga" lavastus on teatrile vastutusrikas ülesanne, sest publik tunneb Vildet ja ootab kindlasti teatrilt palju. Dramaturgiliselt on võrdlemisi loogiline. Muusika on ajastu pärane. Soov, et Piibeleht oleks muusikas rohkem murrakus rääkinud, nagu alguses. Eriti käib see selle kohta, kus Piibeleht eesriide ees laulab. Tempot oleks vaja tõsta, et oleks lustlikum ja komöödialikum. Alguses venis kuni kohviku pildini, sealt edasi hakkas alles tegevus peale. Üldjoontes on nagu esietenduseks valmis, kuid väiksemaid õgvendusi tuleks veel ette võtta. Tekst ei kosta saali. Siin on akustika süüdi ja orkester peaks vaiksemalt mängima. Lavakujundus on tore. Põhiasi, et etenduse tempo vajaks tõstmist.

Sm. Ojamaa: Eriti kolmandas vaatuses kipub tempo ära vajuma. Jäavad õhuaugud, tekib tühemik teksti ja muusika vahel. Selles osas peaks katsuma tihendada. Lõputempo langeb hoopis ära, näitlejad lähevad liiga lava taha. Olulised fraasid peaks laskma rohkem esile tulla, teised võiksid laulda vaiksemalt. Tempot tõsta on kindlasti vaja. Oli kartusi, et on draamatükk ja kas osatäitjad tulevad toime. Osatäitjad aga tulevad päris hästi omaga toime. Üksikasju tuleks veel viimistleda, eriti eesriide esised liikumised. Kooris võiks ka rohkem reageerimist olla. Piibelehe veenmise ajal sagimine laval segab. Lõpus rong polnud muusika järgi veel peatunud kui juba reisijad tuli ja kergitasid mütse. Koori teksti peab veel

tugevasti viilima. Osatäitjatest mäeldis Sallo, ainult kohati siiski langes Laura osast välja. Maiste on hea, Sander samuti, ainult kohati liiga rabeles. Piibeleht on vastuvõetav. Kreen on kõige vähem vastuvõetav. Panova on tubli. Kujundus on meeldiv. Osa frakke ja ülikondi tunduvad liiga tänapäevased. Osa tegelasi aga on liiga karaktersest ajastust. Kumb vii-kestest pisuhändadest jääb. Eilne oli rohkem rütmis. Natuke venivad peokõned. Põhjust hädakella löömiseks ei ole, nagu vahepeal juba jutud levisid. Töö peaks muidugi veel jätkuma.

Sm. Tamberg: Need kõned oleksid võinud olla head muusika-lised numbrid.

Sm. Mikk: Sm. Gurjev palus edasi öelda, et Tralla tekst peaks paremini kostma. Vestmanni ja kolme koori naise grimm on liiga karrigeerivad.

Sm. Raudsepp: Peame vaatama musicalina. See kartus, mis siin vahepeal Vilde teose kohta oli, ei pea paika. Maiste on hea. Tralla kõige nõrgem, ei anna veel professionaalne näitleja taset välja. Tuleb hakata tugevalt tempo peale rõhuma. Kas ei saaks I vaat. koori teksti nii visuaalselt kui akustiliselt välja tuua. Kõrvez ütleb, et maha on palju võetud, kuid tuleb orkestrit nähtavasti veel vaiksemaks võtta. Näitlejad ei ole ka veel harjunud saali akustikaga. Kujundus on mitsekas ja ilus. Raamat on hea idee, kuid hea kui saaks kohati natuke tahaplaanile jätta, kas valgusega või kuidagi teisiti. Tõmbab liiga tähelepanu endale. Ka lava teeb kitsaks. Veel on kääre tarvis. Tekstilt peab muusikale üle minema orgaaniliselt.

Sm. Väljaots: Üldiselt oleme palju kärpinud. Paarist kohast on võimalik veel vahemuusikat vähendada.

Sm. V. Rummo: Nägin täna esimest korda, seepärast on mulje liiga põgus, et hakata arvustama. Mõningad märkused esimese mulje põhjal vast teeksin. Häiris, et ei kuule laulu sõnu. Eriti käib see koori kohta. Ansamblid on liiga ooperlikud. Esimesest koorist ei saanud peaaegu midagi aru. Tänavapildis ei saanud aru, mis koor tegi, kas jalutas? Liiga staatiline. Tundus, et võiks koori vähem olla, siis kaoks ka kitsus. Ka peopildis häiris rahva rohkus. Pidi olema ju väike kodune vastuvõtt. Vestmanni ümber seal inimesed vist ei oleks vaja-likud. Näitlejate rollid olid päris head. Minule jättis Tralla

väga hea mulje. Teiste juures nagu rohkem läbi operettlik stamp. Muusika ja tekst on tõesti natuke eraldi. Väikese pisuhänna ülesannetest ei saanud aru. Maiste on liiga teravalt karrigeeritud. Ajalehepoiste laul oli heas muusikalises karakteris.

Sm. Järvela: Peaks mõtlema koori esimese stseeni seade suhtes. Kas sopranid ei võiks ettepoole kõndida. Inimesid sageli ise ka püüavad jääda tahapoole teiste varju. Meie saame natuke parandada diktsiooni, kuid see veel ei päästa olukorda.

Sm. Väljaots: Vanad naised on ees, kuid nende tekstist ei saa üldse aru.

Sm. Tamberg: Kui see väike pisuhänd on kahes vaatuses, siis tahaks teda näha ka lõpus. Seal on muusikas pisuhänna motiiv olemas. Üldse vajaks pisuhänd loogilisemat kasutamist.

Sm. Väljaots: Hida on, et lapsi ei saa nii kaua kasutada.

Sm. Hammer: Kogemuste varal teame, et kui tegu on algupärandiga, kestab küpsemine kauem. Päril valmis ei ole ka see veel. Peaks mõtlema, kuidas saaks vältida tühemikke ja tagasilangusi. Keskelt pole viga, algus ja lõpp langevad ära. Peaks mõtlema, kuidas tänavapilti teha. Praegusel kujul see mõjub lihtsalt kostümeeritud koorina. Mõte ei tule nagu välja kuigi raamis on tänavapilt. Samuti on lõpuga, seepärast toetan sm. Tambergi mõtet, et pisuhänd oleks ka lõpus. Lõpu langus algub juba kvintetiga. Lavastus on paljupildiline ja vahe-riide esised stseenid on ka nagu pildid, mis kokkuvõttes teeb natuke kirjuks. Vaheesriide esised stseenid peaksid olema natuke loogilisemad. Tralla tekst alguses ei kannu, hiljem paraneb. Ega ta päril Piibelehe kuju ei ole. Panova on palju tugevam kui Urb. Suveaia stseenis on sagimine segav. See stseen peaks eredalt esile tulema. Palju räägitaksi automobiilist. Ei saanud selle põhjusest aru. Laural on põhjus, aga miks mujal? Hännat tegemise ees punane valgus segab, tuletab meelde "Trubaduuri". Vestmanni aaria aeglase algus venitab asjatult. Koomilises ooperis oleks ta kohane, siin mitte. Muusika alati ei taba tegevuses toimuvat.

Sm. Väljaots: Märkustele ei vaidle vastu. Üleminekud muusikale segavad mind ennast ka. Tahaks juurde tempot, ei salli venivust. Kooristseeni tegin kitsas ruumis, katsun

laval kohendada. Esietenduse koosseis peaks olema tänane.

Sm. Kõrver: See teos oli mulle kõige raskem neist, mis seni olen teinud. Püüdsin karaktereid intonatsioonis tabada, ka orkestratsioonis. Olen kahe teatri vahet käimisest segane, ühes teatris kirjutan juurde, teises jätame osa välja. Oleks ühes enne välja tulnud, oleksin mingi ülevaate saanud ja siis täiendusi ning parandusi teinud. Minule on kõige tähtsam, kas muusika annab midagi teosele juurde. Kui ei, siis las läheb parem draamana. Soovitatakse orkestrit vaikseks võtta, kuid orkester ei tohiks siiski jääda ainult saatemuusika tegijaks. Paluksin tulevikus arvestada, et autor oleks ka kupüüride tegemise juures. Suur tänu Väljaotsale, dirigendile, kunstnikule ja teatrile, kes minu teose lavaletoomisega viitsisid nii palju vaeva näha.

Sm. V. Järvi: Tööprotsess käib kogu aeg edasi. Ka pärast tänast koosolekut peaksime veel arutama.

Sm. Kõrver: Kahju, et Sandri oluline kuplee on ära jäänud.

Sm. V. Järvi: Kolmas vaatus on kõige halvemas olukorras. Tõstisime numbreid ringi ja täna ei tulnud veel nii välja nagu vaja.

Sm. Hammer: Kas esietenduse koosseis jääb tänane? Kas teise etenduse teeb teine koosseis? Arvan, et teist koosseisu ei maksaks korraga siiski välja lasta, etendus muutuks tunduvalt nõrgemaks.

Sm. Väljaots: Teise koosseisu laseks välja järk-järgult. Teisel etendusel Hammer, siis Urb ja lõpuks Kreem. Kreemiga pean veel tõsiselt töötama.

Sm. Hammer: Täna autorit, et ta oma teose usaldas teatrile lavastamiseks. Tahaks soovida pikka iga nii autorile kui lavastusele.

Kunstinõukogu otsustas lubada muusikalise komöödia "Mees pisuhännaga" esietendusele 26. veebruaril 1968.a.

Koosoleku juhataja:

/ R. Hammer./

Protokollija:

/ L. Mändmaa./

L. Kõrver
Arakiri õige: